

Verboden liefde

Romy Verbruggen

Copyright © 2026 Romy Verbruggen

Alle rechten voorbehouden.

Geen enkel deel van dit boek mag worden gereproduceerd, verspreid of verzonden in welke vorm of op welke wijze dan ook.

waaronder fotokopiëren, opnemen of andere elektronische of mechanische methoden.

zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

Dit is een fictief verhaal. Namen, personages, plaatsen en gebeurtenissen zijn verzonnen.

Elke gelijkenis met echte personen, levend of dood, is puur toevallig.

Hoofdstuk 1

De eerste keer dat Rebekah hem echt zag, stond hij met zijn rug naar haar toe.

Het was een warme, luie zaterdagmiddag in juni, en haar vader had een barbecue georganiseerd in de tuin van het huis waar ze was opgegroeid. Rebekah was net terug uit Amsterdam voor het weekend – Lukas moest werken, dus ze was alleen gekomen – en ze liep met twee glazen rosé in haar handen door de schuifdeuren naar buiten. De tuin rook naar gemaaid gras, zonnebrand en de rook van aanstekers die haar vader altijd te veel gebruikte. Het was een geur die haar terugvoerde naar haar jeugd, naar zomers die eindeloos leken, naar een tijd waarin alles ingewikkelder werd.

Ze was nu zesentwintig. Nee, zevenentwintig - haar verjaardag was in april geweest en ze moest er nog steeds aan wennen, alsof het getal iets van haar vroeg wat ze nog niet wist hoe ze moest geven.

James stond bij het hek aan het einde van de tuin. Hij leek naar de velden achter de buurt te kijken, zijn handen in zijn zakken, zijn schouders net iets te gespannen voor iemand die ontspannen was. Hij was ongeveer vijfenviertig jaar oud, misschien iets ouder. Donker haar met grijze haren bij zijn slapen. Een lichtblauw overhemd met opgerolde mouwen. Hij stond daar op een manier die iets verraadde – iets van iemand die gewend was om ruimte in te nemen zonder daar moeite voor te doen.

"Rebekah."

Haar vader riep haar naam vanaf het terras. Ze draaide zich om. Maar iets – ze wist later niet wat, misschien een instinct, of gewoon het feit dat hij opviel tussen alle andere mensen die zaten te lachen en te praten – zorgde ervoor dat ze nog even bleef kijken.

James draaide zich ook om. Alsof hij haar aanwezigheid al had gevoeld voordat hij haar zag.

Hun blikken kruisten elkaar over de hele lengte van de tuin.

Het duurde niet langer dan twee seconden. Misschien zelfs minder. Zijn ogen waren donker en kalm, en er was iets in zijn blik dat niet vluchtig was – niet de snelle, beleefde registratie van Peters dochter, die ik vaag ken – maar iets opvallender, iets bedachtzamer.

Toen glimlachte hij. De glimlach van iemand die de dochter van een vriend begroet.

Beleefd, warm en volkomen passend. En hij liep terug naar het gezelschap.

Rebekah gaf een van de glazen aan haar vader.

"De wijn is lekker koel," zei ze.

Ze kon zich niet meer herinneren wat er daarna gezegd was.

Ze bleef de rest van de middag in gesprek, lachte op de juiste momenten en at een te grote hamburger met veel te veel ketchup, omdat ze haar vader niet wilde teleurstellen. Ze praatte met de buurman over een verbouwing. Ze hielp haar moeder met de salade. Ze deed alles wat ze altijd deed op middagen zoals deze.

Maar ze wist altijd waar hij zich in de tuin bevond.

Niet omdat ze keek. Juist omdat ze niet keek en hij er toch was, ergens in haar perifere bewustzijn, als een noot in een muziekstuk die je niet bewust hoort, maar die je mist zodra hij wegsterft.

Rond zeven uur begon iedereen uit elkaar te gaan. Kusjes op de wangen, beloftes om elkaar snel weer te zien, het zoeken naar sleutels met ringen eromheen. James schudde de hand van haar vader – de warme, vertrouwde handdruk van twee mannen die al twintig jaar vrienden zijn – en knikte naar Rebekahs moeder.

En toen hij naar zijn auto liep, keek hij nog even achterom.

Niet voor de tuin in het algemeen. Maar voor haar.

Het ging snel, bijna onnavolgbaar. En hij keek meteen weer weg, stapte in de auto en reed weg.

Rebekah bleef staan met een leeg glas in haar hand en een gevoel in haar borst dat ze niet precies kon benoemen. Niet helemaal. Het was geen verlangen, niet zoals zij dat kende. Het was iets zachter en tegelijkertijd scherper – een soort herkenning, alsof ze iets had gevonden waar ze onbewust naar op zoek was.

Ze waste de glazen. Ze hielp met opruimen. Ze belde Lukas om te zeggen dat ze de volgende ochtend terug zou komen.

'Heb je een fijn weekend gehad?' vroeg hij.

"Ja," zei ze. "Precies."

Ze geloofde het bijna zelf.

Hoofdstuk 2

Haar vader, Peter, kende James al twintig jaar.

Ze hadden samen economie gestudeerd in Utrecht, waren na hun afstuderen ieder hun eigen weg gegaan - Peter terug naar zijn geboortestad, James naar het buitenland voor een baan die hem vier jaar in Londen hield - en waren elkaar kwijtgeraakt zoals vriendschappen soms vergaan: niet dramatisch, niet met ruzies, maar gewoon langzaam, door afstand, nieuwe levens en volle agenda's. En toen was er een reünie, tien jaar geleden, en stonden ze allebei aan dezelfde kant van de bar en het was alsof de tussenliggende jaren in rook waren opgegaan. Sindsdien speelden ze elke donderdagavond squash in het sportcentrum aan de Koolhovenlaan, aten ze stevast een broodje in de sportkantine en belden ze elkaar als er iets was.

Rebekah wist dit allemaal. Ze had het in de loop der jaren in stukjes opgevangen, terloops, aan tafel of in de auto. Haar vader sprak niet veel over zijn vriendschappen – hij was iemand die zijn liefde voor mensen toonde door er voor hen te zijn, niet door over hen te praten – maar de naam James kwam regelmatig ter sprake. James zei dit. Ik heb met James gesproken. James en Vera komen misschien met Kerstmis.

James was getrouwd met Vera. Dat wist zij ook. Vera Hoogenbosch – ze had haar meisjesnaam behouden, iets wat Rebekah altijd over haar had gezegd. Ze werkte in de culturele sector, iets met subsidies en projectmanagement voor theaters en musea. Ze was stil zoals sommige mensen stil zijn: niet verlegen, niet gesloten, maar gewoon aanwezig zonder de behoefte om de aandacht op te eisen. Ze had scherpe jukbeenderen en droeg altijd iets donkerblauws of mosgroens. Ze las voor haar plezier architectuurboeken. Rebekah had haar altijd aardig gevonden, op die afstandelijke manier waarop je mensen aardig vindt die je eigenlijk niet echt kent.

James en Vera hadden geen kinderen. Rebekah wist niet waarom, ze had er nooit over nagedacht.

In de weken na de barbecue probeerde ze er niet aan te denken. Aan James in het algemeen. Het was een moment geweest, een blik, een onbeduidend ding dat haar op een manier had gegrepen die niet interessant was om te analyseren. Ze was iemand die kon genieten van mensen, energie, aanwezigheid. Dat was alles.

Ze had Lukas. Ze had drie jaar met Lukas, een appartement in Amsterdam-West dat ze samen hadden ingericht, een goed leven – echt goed, niet het soort goed dat je jezelf wijsmaakt, maar het soort goed dat je herkent zonder er altijd blij mee te zijn. Lukas was

eerlijk en grappig, deed de afwas en hield van haar op een manier die consistent en betrouwbaar was. Hij was een goede man.

Ze hield van hem.

Terwijl ze in bed naast Lukas lag en de regen tegen het raam hoorde tikken, dacht ze aan James. Niet op een dramatische manier. Gewoon een gedachte, vluchtig en zonder aanleiding. De manier waarop hij haar bij het hek had aangekeken. De manier waarop hij zijn mouwen opstroopte.

Ze draaide zich om. Sloot haar ogen.

Je bent moe, zei ze tegen zichzelf. Je hebt te veel rosé gedronken en te hard gewerkt, en je bent gewoon uitgeput.

Ze sliep.

Maar de volgende ochtend, onder de douche, was ze even heel stil.

Ze dacht aan zijn ogen. Donker, stil en bijzonder.

Ze zette het water kouder en dacht nergens meer aan.

Er was een verjaardag in september.

Haar vader werd zestig. Haar moeder – die al weken plannen maakte, ze steeds verder uitwerkte en bijstelde – had een diner georganiseerd in een restaurant aan de rand van de stad. Twintig gasten, een lange tafel in een aparte zaal, kaarsen en wit linnen en een menu dat haar vader zelf had uitgekozen, maar waar hij alleen maar deed alsof hij verrast was.

Rebekah kende hem te goed om dat te geloven.

Lukas was meegekomen. Hij had zijn beste jas aangetrokken en bloemen voor haar moeder meegebracht, waardoor haar moeder straalde zoals moeders stralen wanneer hun dochters mannen meebrengen die de juiste dingen doen. Ze zaten aan de lange tafel, Rebekah tussen haar nicht Sofie en een voormalige collega van haar vader, Lukas twee stoelen verderop naast een oom die altijd veel te luid over politiek praatte.

James en Vera zaten aan de andere kant van de tafel, schuin tegenover haar. Vera droeg, zoals verwacht, een donkerblauwe jurk. James had een donkergrijs pak aan zonder stropdas, met het bovenste knoopje open.

Rebekah merkte het niet meteen. Ze was aan het praten met Sofie, die net een nieuwe baan had gekregen en daarover aan het vertellen was, en ze lachte om iets, pakte haar glas water en bekeek de menukaart.

En toen keek ze op.

James keek haar al aan.

Niet vluchtig, niet toevallig. Hij keek haar aan met dezelfde kalmte en directheid als bij de barbecue, maar nu waren ze dichterbij en was er meer licht, en ze kon zien dat er iets achter zijn blik schuilging dat niet beleefd en niet neutraal was – iets wat ze herkende omdat ze het zelf voelde, en dat was nu juist het probleem.

Hij keek niet weg toen zij haar ogen kruiste. Dat was het vreemde, het verontrustende, het onmiskenbare. Hij keek haar gewoon aan. Kalm. Recht in de ogen.

Rebekah keek weg. Ze wist zeker dat haar gezicht niets verraadde – daar was ze goed in, ze had altijd een pokerface gehad waar haar moeder wanhopig van werd – maar haar hart klopte iets te snel. Ze draaide zich naar Sofie, knikte en zei iets over de nieuwe baan, iets bemoedigends, ze wist niet meer precies wat.

De toespraken begonnen. Haar oom hield een iets te lange, maar te sentimentele toespraak. Een collega van haar vader maakte een grap die iedereen al kende, maar waar toch om gelachen werd. Rebekah applausseerde op de juiste momenten.

Ze keek niet naar de andere kant van de tafel.

Of ze heeft het in ieder geval geprobeerd.

Na het eten stond iedereen op en mengde zich onder elkaar, de soort chaos die na het eten heerst: bewegende lichamen, bijgevolde glazen en luide gesprekken. Rebekah sprak met haar vader, omhelsde hem en zei dat ze blij was er te zijn. Hij kneep in haar schouder en zei dat ze het mooiste cadeau van de avond was geweest, iets wat hij altijd zei en wat zij altijd belachelijk overdreven en tegelijkertijd diep ontroerend vond.

Ze liep naar de bar om water te halen.

James was er al.

"Water?" zei hij. Hij hield de fles al vast.

"Alsjeblieft."

Hij schonk in. Hun vingers raakten elkaar niet aan toen hij naar het glas wees. Maar het was zo'n beweging waarbij je aanvoelt hoe dicht je bij iets bent zonder het aan te raken.

"Fijne avond," zei hij.

"Mijn vader verdient het."

"Dat doet hij zeker." Hij keek haar aan. "Jij trouwens ook."

"Wat?"

"Fijne avond." Hij glimlachte, een kleine glimlach die tegelijkertijd iets verborg en verraadde. "Je ziet er goed uit, Rebekah."

Het was een onschuldige opmerking. Zoiets zou een vriend van je vader zeggen op een verjaardagsfeestje. Helemaal normaal.

Maar de manier waarop hij haar naam uitsprak.

Ze nam haar glas aan. "Dank u wel," zei ze kalm. "U ook."

Ze liep terug naar Lukas.

Die nacht, in het hotel waar ze hadden ingecheckt omdat ze de rit naar Amsterdam na zo'n avond te lang vond, lag ze wakker terwijl Lukas naast haar sliep. Ze staaarde naar het plafond. Ze dacht aan de manier waarop hij haar naam had uitgesproken. Rebekah. Niet snel, niet achteloos. Elke lettergreep op zijn plaats.

Ze draaide zich om. Ze sloot haar ogen.

Ze heeft geen uur geslapen.

Hoofdstuk 3

Het was Vera die alles in gang zette, zonder het zelf te weten.

Ze belde op een donderdagochtend in oktober. Rebekah zat op haar werk, achter haar bureau met drie open dossiers op haar scherm en een kop koffie die al koud was geworden, en ze zag de naam op haar telefoon en voelde heel even iets wat ze niet kon benoemen voordat ze opnam.

"Rebekah, met Vera. Vera Hoogenbosch, de vrouw van James. Ik hoop dat ik u niet stoor?"

'Nee, helemaal niet.' Ze schoof haar stoel een beetje naar achteren. 'Hoe is het?'

'Goed, goed.' Vera's stem klonk precies zoals Rebekah zich die herinnerde: beschaafd, kalm, altijd net iets bedachtzamer dan een gemiddelde stem. 'Ik wilde je iets vragen. Peter zei dat je als interieurontwerper werkt?'

"Dat klopt."

"We hebben een appartement gekocht. In de stad. Het heeft een prachtige basis - hoge plafonds, originele parketvloer, grote ramen - maar we weten eerlijk gezegd niet wat we ermee moeten doen. En ik dacht, nu we toch indirect burens van je vader zijn, misschien wil je er eens naar kijken? Als je tijd hebt. Ik betaal je natuurlijk wel voor je advies."

Rebekah hield haar pen vast zonder er iets mee te doen.

Zeg dat je het druk hebt, zei een stem in haar hoofd. Zeg dat er een wachttijd van drie maanden is. Geef haar het nummer van een collega.

'Wanneer komt het u uit?' vroeg ze.

Ze had geen idee waarom ze dat zei. Of misschien wist ze het wel, maar wilde ze het niet weten.

De eerste afspraak was op dinsdagochtend. Vera liet haar door het lege appartement lopen – ze had gelijk over de basisstructuur, het was een ruimte met karakter en potentie, het soort plek waar Rebekah normaal gesproken enthousiast van werd – en Rebekah gaf haar advies over de indeling, over hoe het licht 's middags vanuit het zuiden viel, over welke originele elementen bewaard moesten blijven en welke gemakkelijk konden verdwijnen. Vera luisterde aandachtig, maakte aantekeningen op haar telefoon en stelde goede vragen.

James was er niet.

Rebekah merkte zijn afwezigheid op. Ze merkte dat ze zijn afwezigheid had opgemerkt. Ze vond het verontrustend dat ze zijn afwezigheid had opgemerkt, maar deed er verder niets mee, behalve het wegstoppen in een hoekje van zichzelf waar ze voorlopig niet naar keek.

Op de terugweg met de tram – ze had de auto thuisgelaten, parkeren in het centrum was een nachtmerrie – staarde ze naar de voorbijglijdende straten en dacht aan niets. Of dat probeerde ze tenminste. Ze dacht aan de indeling van het appartement, aan een muur die moest verdwijnen, aan de kleur van de tegels in de badkamer die Vera op haar telefoon had laten zien.

Ze dacht na over de vraag of hij er de volgende keer wel zou zijn.

Ze schaamde zich voor die gedachte. Maar ze schaamde zich ook voor de afstandelijke manier waarop je je schaamt voor iets wat je toch niet verandert.

De tweede afspraak was op een vrijdagmiddag, twee weken later.

Vera stuurde de ochtend ervoor een berichtje: Rebekah, ik heb helaas een vergadering die bijna afloopt. Misschien kan James je binnenlaten. Is dat goed?

Rebekah las het bericht in de keuken, met haar jas al aan, op het punt om naar kantoor te gaan. Ze las het één keer. Nog een keer.

Ze antwoordde: "Geen probleem."

Ze stopte haar telefoon in haar zak en liep naar buiten.

De rest van de ochtend dacht ze nauwelijks ergens aan. Ze werkte. Ze had een vergadering. Ze at een boterham achter haar bureau. Ze verstuurde drie e-mails. Ze deed haar werk.

Om half vijf verliet ze het kantoor en liep naar het appartement.

James was er al. De voordeur stond op een kier. Ze liep de trap op – tweede verdieping, hoge treden, zo'n trap die iets verraadde over de ouderdom van het gebouw – en toen ze binnenkwam, stond hij in de hal. Twee koppen koffie in zijn handen, van de koffiezaak op de hoek, twee straten verderop.

"Ik hoopte dat je geen melk had gedronken," zei hij.

"Zwart is prima."

Hij gaf haar een kopje. Hun vingers raakten elkaar niet aan. Ze was zich daarvan bewust, op een manier die haar irriteerde.

"Vera zei dat jij weet wat er moet gebeuren," zei hij. "Ik niet. Ik kom alleen maar kijken en probeer niet voor gek te staan."

"Dat is een redelijke strategie."

Hij lachte. Het was een oprechte lach, niet beleefd, niet geacteerd. Hij klonk minder beheerst dan zijn uiterlijk deed vermoeden.

Ze liepen door het appartement. Rebekah legde uit wat ze had bedacht: de scheidingswand die verwijderd kon worden om de woonkamer met de eetkamer te verbinden, de manier waarop je het licht kon sturen met lichte vloeren en donkere muren, de keuken die naar het raam verplaatst moest worden. Hij luisterde aandachtig en stelde vragen waaruit bleek dat hij echt had geluisterd en niet alleen maar had gewacht tot ze iets zei. Hij liet haar lachen met een opmerking over zijn absolute onvermogen om zich voor te stellen hoe een ruimte er op dat moment anders uit zou kunnen zien.

"Ik sta letterlijk in een lege kamer en ik zie alleen maar een lege kamer," zei hij. "Jij ziet een compleet huis."

"Dat is de taak," zei ze.

"Nee," zei hij. "Dat is talent."

Ze stonden bij het grote raam in de woonkamer. De binnenplaats beneden was verlaten in het vroege novemberlicht; een paar fietsen stonden tegen de muur en een kind speelde in een zandbak, zonder dat er een ouder te zien was. Rebekah keek naar buiten. Ze voelde hem naast zich staan, niet dichtbij, maar aanwezig op een manier die ze in haar hele lichaam registreerde.

"Dit heb je goed gedaan," zei hij.

"Wat?"

"Door voor dit beroep te kiezen, zie je dingen die ik anders nooit zou zien."

Ze wist niet precies waarom die zin haar harder raakte dan hij had moeten doen. Het was een compliment. Mensen complimenteerden haar altijd met haar werk, dat hoorde immers bij haar beroep. Maar hij zei het op een manier die over meer ging dan alleen haar werk, op een manier die zei: ik zie je. En dat was het gevaarlijke eraan.

Ze stapte opzij. "Er zijn nog een paar dingen die ik wil meten," zei ze.

Ze pakte haar notitieblok. Ze bedekte het hele raam ermee. Ze schreef dingen op die ze later niet meer kon lezen, omdat haar handschrift te klein en te veel gecontroleerd was geworden.

James leunde tegen de muur en keek toe.

'Hoe lang doe je dit al?' vroeg hij.

"Vijf jaar. Vier het officieel, als je mijn stage niet meerekent."

"Ben je er tevreden mee?"

Ze keek op. "Wat een vraag."

"Een slechte?"

"Nee." Ze dacht even na. "Een onverwachte."

"Ik vraag me dat soms af bij mensen," zei hij. "Ze hebben de juiste keuze gemaakt. Of het op een gegeven moment geen keuze meer is, maar gewoon onderdeel wordt van wie je bent."

'En jij?' vroeg ze, voordat ze het kon tegenhouden. 'Ben je tevreden met je keuze?'

Hij keek haar aan. Lang. Veel te lang voor iemand die de vraag met een simpel 'ja' beantwoordde.

"Soms," zei hij.

Ze had er iets op geschreven. Ze wist niet meer wat.

Ze bleef nog twintig minuten. Ze vertrok met een beleefd afscheid en de belofte Vera een overzicht van haar bevindingen te sturen. Op de trap naar beneden legde ze haar hand op de leuning, voelde het koude ijzer en dacht: hier is niets goeds voor.

Ze geloofde het zelf niet.

Maar ze zei het toch nog een keer, in de tram naar huis. Als een mantra. Als een gebed.

Dit is nergens goed voor.

Hoofdstuk 4

Ze begonnen elkaar berichtjes te sturen.

Het begon onschuldig, op een manier die achteraf gezien nooit zo onschuldig bleek te zijn. Hij stuurde een foto van een tegel die Vera op een markt had gevonden – groot, Mediterraans, veel te druk voor de stijl die ze hadden besproken – met de tekst: Vera is enthousiast. Ik ben de juiste persoon om haar teleur te stellen. Kun je me helpen dit diplomatiek te formuleren?

Rebekah had gelachen. Ze had teruggeschreven: Zeg dat het karakter heeft, maar dat het de ruimte zal domineren. Gebruik het woord 'overweldigend' positief, maar met een subtiele twijfel. Ze snapt het.

Hij was teruggekomen: "U bent een diplomaat en een ontwerper. Indrukwekkend."

Ze had een lachende emoji gestuurd en haar telefoon weggelegd.

Maar ze had haar telefoon sneller dan normaal gepakt toen er een nieuw bericht binnenkwam.

Het werkte, schreef hij. Ze plaatste de tegel terug. Je hebt ons huwelijk gered.

Ze glimlachte. Graag gedaan.

Dat soort berichten, in het begin. Vragen over het appartement, grappige opmerkingen, luchtige gesprekken. Niets wat niet door de beugel kon. Niets wat Lukas niet had mogen lezen. Ze controleerde zichzelf aan de hand van dat criterium en vond dat de berichten de test doorstonden, en dat stelde haar gerust op een manier die misschien iets te actief was voor iets dat eigenlijk heel onschuldig was.

Omdat er iets onder zat.

Onder de oppervlakte heerste de stilte tussen de zinnen. De manier waarop hij altijd snel antwoordde – niet té snel, maar snel genoeg. De manier waarop hij vragen stelde over haar werk die uitmondden in vragen over haar, niet op een grensoverschrijdende manier, maar op een manier die liet zien dat hij geïnteresseerd was. Niet in de ontwerpster. In háár.

Hoe was je weekend? Hij stuurde het op maandag.

Mooi. Amsterdam in de herfst is, als de zon schijnt, bijna ondraaglijk mooi.

Ben je buiten geweest?

Een lange wandeling langs het IJ. En jij?

Ik probeerde te wandelen, maar het heeft hier de hele dag geregend. Eindelijk ben ik begonnen aan een boek dat ik al een jaar wilde lezen.

Wat voor soort boek?

En toen hadden ze twintig berichten uitgewisseld over een roman van Ian McEwan, over wat literatuur met tijd doet, over de vraag of je een slecht einde kunt waarderen als het maar eerlijk is. Het waren gesprekken die ze met niemand anders voerde - niet met Lukas, die dol was op thrillers en geen geduld had voor literaire fictie, niet met haar vrienden die wel lazen, maar anders, sneller, ter ontspanning in plaats van op zoek naar dat ongrijpbare iets waar zij in boeken naar zocht.

Ze praatte met James over dingen waarvan ze niet wist dat ze die wilde bespreken, totdat hij ernaar vroeg.

Dat was gevaarlijk. Gevaarlijker dan fysieke aantrekkingskracht, dat wist ze. Lichamen waren simpel. Geesten waren ingewikkelder. Als iemand je gedachten begreep, als iemand je manier van kijken herkende en iets terugzei dat waar was – dát was het soort verbinding waar mensen alles voor opgaven.

Ze zei het niet in die bewoordingen tegen zichzelf. Ze dacht er niet bewust over na. Ze pakte gewoon haar telefoon toen er een bericht was, beantwoordde het en legde hem weer neer met een gevoel in haar borst dat ze niet nader onderzocht.

Lukas merkte niets. Of hij merkte wel iets, maar had er geen woorden voor. Hij was een man die op een directe, ongecompliceerde manier van haar hield, die niet altijd keek naar wat er onder de oppervlakte lag. Dat was soms een opluchting en soms een gevoel van eenzaamheid.

Die avond at ze met hem aan tafel. Hij vertelde over zijn werk, een project dat was vastgelopen, een collega die hem op een manier irriteerde die hij goed kon beschrijven. Zij luisterde. Ze zei de goede dingen. Ze hield zijn hand vast terwijl ze samen op de bank een film keken.

En nadat hij in slaap was gevallen, stuurde ze James een berichtje: Heb je het boek uitgelezen?

Na drie minuten antwoordde hij: Vanmiddag. De laatste pagina was precies zoals ik vreesde, en toch raakte het me harder dan ik had verwacht.

Zo werkt een goede schrijver, schreef ze terug. Je weet wat er gaat komen en dat doet pijn.

Er viel een paar minuten stilte. Toen: Geldt dat ook voor andere dingen dan boeken?

Rebekah staarde naar de tekst. Ze las het twee keer. Drie keer.

Ze wist precies wat hij bedoelde.

Ze antwoordde niet. Ze legde haar telefoon weg. Ze lag in het donker naast de slapende Lukas en voelde haar hart kloppen op een manier die ze herkende, maar die ze niet wilde erkennen.

De volgende ochtend schreef ze: Soms denk ik.

Ze verstuurde het. Ze sloot haar telefoon af. Ze stond op, zette koffie, ging bij het raam staan en keek de straat in. Ze dacht: je hebt nu een keuze. Je kunt hier nu een einde aan maken.

Zij heeft die keuze niet gemaakt.

Hoofdstuk 5

De derde keer dat ik in het appartement was, was begin december.

Vera had een lijst met vragen over leveranciers en materialen gestuurd. Rebekah had haar een overzicht gegeven van aannemers die ze vertrouwde, tegelbedrijven en specialisten in parketvloeren. Ze had gevraagd of Rebekah mee kon komen als ze met de aannemer sprak. Ze wilde iemand die de juiste vragen stelde.

James zou er ook zijn.

Rebekah had zonder aarzeling ja gezegd en zat vervolgens een uur lang aan haar bureau naar een leeg scherm te staren.

Ze droeg het donkergrijze vest dat Lukas haar die ochtend voor haar verjaardag had gegeven en een broek die ze zelden droeg omdat hij zich te netjes voelde voor op kantoor. Ze had haar haar losgelaten in plaats van opgestoken. Ze merkte dat ze dit deed en vond het verontrustend, maar deed het toch.

Je draagt je haar gewoon los, dacht ze bij zichzelf. Dat zegt helemaal niets.

Het appartement rook naar vers zaagsel en kalk. De aannemer – een man van in de vijftig met grote handen en een aanstekelijk directe manier van praten – zat al in de woonkamer met een notitieblok. Vera was er. James was er.

Hij stond in de deuropening naar het balkon en knikte naar haar toen ze binnenkwam. Niets bijzonders. Gewoon een knikje.

Ze voelde het in haar keel.

De vergadering duurde een uur. Rebekah stelde vragen over de dragende muren, de elektrische bedrading en de vloerverwarming. Ze was goed in haar werk en dat hielp – het had iets concreets, de concentratie die het vereiste, de focus op materialen, afmetingen en planning. Ze kwam competent, duidelijk en geconcentreerd over.

James stond naast haar tegen de keukenmuur terwijl ze naar de aannemer luisterde. Hun armen raakten elkaar niet aan. Er zat minstens dertig centimeter tussen hen in. Maar ze was zich bewust van elke centimeter.

Na de vergadering, toen de aannemer vertrokken was en Vera vanuit de gang riep – haar moeder, een gesprek dat blijkbaar langer duurde dan verwacht – stonden Rebekah en James alleen in de woonkamer.

Het was de eerste keer dat ze echt alleen waren.

Er viel een stilte. Niet ongemakkelijk. Eerder iets anders.

"Je weet wat je doet," zei hij.

"Ik doe mijn best."

'Nee, echt.' Hij stond bij het raam, zijn handen in zijn zakken, in dezelfde houding als maanden geleden bij het hek in de tuin van haar vader. 'De manier waarop je met hem praatte. Je wist precies wanneer je iets moest vragen en wanneer je hem moest laten praten.'

"Overwegers willen gehoord worden," zei ze. "Net als iedereen."

"Je kunt mensen goed verstaan."

Ze keek hem aan. "James."

"Ja?"

Ze wist niet wat ze wilde zeggen. Ze had zijn naam genoemd als een grens, als een herinnering, maar ze wist niet wat er daarna zou komen.

Hij keek haar aan. Stil, zoals altijd. Maar er was iets in zijn ogen dat niet stil was – iets dat zorgvuldig verborgen werd gehouden, maar niet verdwenen was.

"Ik weet dat dit een slecht idee is," zei hij.

Haar hart stond stil. "Wat is nou een slecht idee?"

"Dit gesprek."

Ze was blij dat Vera's stem vanuit de gang klonk, vrolijk en verontschuldigend: "Sorry, sorry, mijn moeder kan onmogelijk een tekort aan stof hebben-"

Ze deden allebei een stap achteruit voordat Vera de kamer binnenkwam. Niet opvallend. Gewoon. Ze stonden al op een normale afstand van elkaar, maar toch zette ze die stap, instinctief.

Vera keek van de een naar de ander. Rebekah zag dat ze keek en hield haar gezicht volkomen neutraal.

"Is alles in orde?" vroeg Vera.

"Prima," zei James. "Rebekah heeft me net uitgelegd waarom de keuken aan de linkerkant moet komen."

Vera richtte haar aandacht op de keuken. Rebekah begon te praten over de indeling en het licht. Ze sprak goed. Ze sprak met gezag en kennis en liet niets merken.

Buiten op de trap, nadat ze Vera gedag had gezegd met kusjes op de wangen en de belofte van een volgende afspraak, liep ze weg zonder om te kijken.

Ze was op straat. December, koud, de lucht laag en grijs.

Ik weet dat dit een slecht idee is.

Ze had kunnen vragen: wat precies? Ze had kunnen doen alsof ze het niet begreep. Ze had het kunnen ontkennen, stoppen, het gesprek beëindigen voordat hij er zelfs maar aan begonnen was.

Maar ze had zijn naam als grens genoemd en geen grens getrokken.

Ze liep naar de tramhalte. Ze keek niet achterom naar het gebouw. Ze stapte in de tram, ging zitten en bekeek haar eigen spiegelbeeld in het raam - haar haar los, haar gezicht kalm, het gezicht van iemand die alles onder controle had.

Haar telefoon trilde.

Een bericht van James: Ik denk dat we moeten praten.

Ze las het. Ze las het nog een keer.

Ze stopte haar telefoon in haar zak zonder op te nemen.

Maar ze antwoordde die avond wel. Om elf uur, nadat Lukas had geslapen en het appartement stil was, stond ze bij het keukenraam met een glas water dat ze niet opdronk.

Wanneer? vroeg ze.

En ze wist, terwijl ze het verstuurde, dat ze een deur opende die ze nooit meer helemaal zou kunnen sluiten.

Hoofdstuk 6

Ze ontmoetten elkaar op een woensdagmiddag in januari.

Niet in het appartement - dat was te veel verbonden met Vera, en niet zonder reden, met een context die hen tegen zichzelf beschermde. James had een naam doorgegeven: een koffiehuis in de Jordaan, een klein café op de hoek van twee straten dat Rebekah kende maar zelden bezocht. Neutraal terrein. Of zoiets.

Ze vertelde Lukas dat ze een afspraak had met een klant.

Het was niet helemaal een leugen. Of dat dacht ze tenminste, terwijl ze haar jas aantrok, haar sleutels pakte en de deur achter zich sloot. James was technisch gezien een klant. Ze werkte voor hem en Vera. Ze begonnen te praten. Er was niets gebeurd.

Er was niets gebeurd.

Buiten was het koud zoals het in januari koud is: droog en snijdend, de lucht kleurloos, de straten leeg op de vroege fietsers na die met hun hoofd in hun jas reden. Rebekah liep. Ze had de tram kunnen nemen, maar ze wilde lopen, de kou voelen, haar hoofd leegmaken voordat ze aankwam. Ze had de halve nacht niet geslapen. Ze had naar het plafond gestaard terwijl Lukas naast haar rustig ademhaalde, zoals iemand met een zuiver geweten dat hoort te doen, en ze had nagedacht over wat ze zou zeggen.

Ze had geen idee wat ze zou gaan zeggen.

Het café was klein en warm en rook naar espresso en iets met kaneel. Houten tafels, hoge ramen met beslagen ruiten, een barista die haar aankeek met de beleefde onverschilligheid van iemand die mensen ziet komen en gaan. James zat al achterin, bij het raam, met een kop koffie voor hem. Hij stond op toen ze binnenkwam.

Dat had hij niet moeten doen. Het was een onnodig gebaar, een gebaar dat iets verraadde over hoe hij haar zag: niet als een zakelijke relatie, niet als de dochter van een vriend.

Maar als iemand voor wie je opkomt.

Ze hing haar jas aan de kapstok. Ze bestelde een koffie aan de bar. Ze liep naar hem toe en ging tegenover hem zitten.

"Hallo," zei hij.

"Hallo."

Er viel een stilte. Niet onaangenaam. Het was het soort stilte dat ontstaat tussen twee mensen die allebei weten dat wat ze gaan zeggen belangrijk is en er niet te vroeg mee willen beginnen.

"Ik weet niet goed hoe ik hiermee om moet gaan," zei hij uiteindelijk.

"Dat weet ik ook niet."

Hij keek naar zijn koffiekopje. Hij had sterke handen, dat kon ze nu ze zo dichtbij zat. Brede vingers, een horloge met een leren bandje. Hij bewoog zijn duim achteloos over de rand van zijn hoofd, misschien wel als een gewoonte.

"Ik ga niet zeggen dat ik dit niet zag aankomen," zei hij. "Want dat zou niet eerlijk zijn."

"Nee," zei ze. "Dat zou niet gebeuren."

'En ik ga ook niet doen alsof ik precies weet wat dit is.' Hij keek op. 'Maar ik weet wel wat ik voel als ik je zie. En ik ben oud genoeg om dat niet te verwarren met iets wat het niet is.'

Rebekah hield haar beker vast zonder te drinken. Ze keek hem aan. Ze had besloten stil en beheerst te blijven, om dit gesprek te gebruiken om er een einde aan te maken – om te zeggen: ik snap het, ik voel het ook, en juist daarom gaan we hiermee stoppen. Ze had die zin tijdens de wandeling hierheen in haar hoofd geoefend.

'Hoe lang?', vroeg ze in plaats daarvan.

"Hoe lang wat?"

"Hoe lang heb je dit al?"

Hij dacht na. Ze waardeerde het dat hij niet meteen antwoordde, dat hij niet het meest voor de hand liggende antwoord gaf. "Van de barbecue in juni," zei hij. "Maar ik heb er lange tijd niets mee gedaan, omdat er niets mee te doen was."

"Er valt nog steeds niets mee te doen."

"Nee," zei hij. "Dat klopt."

Ze keken elkaar aan. Buiten reed een fiets voorbij, een kind op de bagagedrager, een vader die met de geconcentreerde kracht van iemand die ergens op tijd wil zijn, aan het trappen was.

'Ik heb een vriend,' zei Rebekah. 'Jij hebt een vrouw. Jij bent een vriend van mijn vader.' Ze vatte het kalm samen, alsof ze een lijstje voorlas. 'Er zijn maar weinig situaties die zo ver over de schreef gaan als deze.'

"Dat weet ik."

"En toch zit je hier."

"En toch zit je hier."

Dat kon ze niet ontkennen. Ze was hier. Ze had ja gezegd. Ze was door de januarikou komen lopen omdat ze dit gesprek wilde voeren, omdat ze hem wilde zien, omdat er iets in haar was dat sterker bleek te zijn dan alle goede redenen om weg te blijven.

"Wat wil je, James?"

De vraag hing in de lucht. Hij wreef met zijn hand over zijn kin – een gebaar van iemand die nadenkt, die eerlijk wil zijn. 'Ik wil weten of je voelt wat ik voel,' zei hij. 'Meer dan dat. Voor nu.'

Voorlopig. Twee woorden die een hele wereld in zich dragen.

'Dat is niet eerlijk,' zei ze.

"Nee."

"Als ik ja zeg, openen we een deur die..."

"Ik weet."

"James."

'Ik weet het, Rebekah.' Zijn stem was zacht, maar er zat iets in – iets dat kraakte. 'Ik vraag je niets te doen. Ik vraag je alleen om eerlijk te zijn. Tegen mij en tegen jezelf.'

Ze keek naar haar koffie. Het melkschuim was al een beetje ingezakt.

Ze had kunnen liegen. Dat zou makkelijk zijn geweest. Ze had haar koffie kunnen opdrinken, haar jas kunnen pakken en een vriendelijke maar duidelijke grens kunnen trekken. Ze was goed in het stellen van grenzen. Ze was goed in het controleren van de situatie.

Maar ze was hierheen gelopen in de januarikou. En dat zei alles.

'Ja,' zei ze zachtjes. Bijna fluisterend.

Hij zei niets. Hij knikte. Eén keer. Alsof hij een bevestiging kreeg van iets wat hij al wist, maar waarvan de bevestiging toch iets met hem deed.

Ze zaten nog een uur in dat café. Ze praatten – niet over wat ze gingen doen, niet over hoe ze verder moesten, maar gewoon, zoals ze ook al via sms hadden gedaan, over

boeken en werk en de stad en kleine dingen die waren gegroeid dankzij de aandacht die ze er samen aan besteedden. Ze lachten. Hij maakte een opmerking over zijn eigen karakter die zo treffend was dat ze harder lachte dan ze wilde.

En toen, bij de kapstok, hielp hij haar haar jas aan te trekken. Zijn handen rustten even op haar schouders. Niet langer. Maar ze bleef staan. Ze voelde zijn warmte door de stof van haar jas heen, sloot haar ogen en opende ze weer voordat ze iets zou doen wat niet meer teruggedraaid kon worden.

'Ik zie je,' zei hij.

Ze wist dat hij het niet over hun volgende afspraak had.

Ze liep naar buiten. De kou sloeg haar om. De eerste twee straten liep ze snel, alsof ze iets achterliet, en daarna langzamer, en bij de brug bleef ze staan en keek naar het donkere water en voelde haar hart kloppen op een manier die maar al te veel op leven leek.

Ze was verliefd.

Ze wist het al weken zonder het een naam te geven. Nu gaf ze het een naam, hier bij de brug, in de januarikou, helemaal alleen, en het was erger, mooier en angstaanjagender dan ze had gedacht.

Ze pakte haar telefoon. Ze wilde hem niet bellen. Ze belde Lukas.

'Hé,' zei hij. 'Hoe was de afspraak?'

'Prima,' zei ze. 'Gewoon prima. Ik ben onderweg naar huis.'

"Ik heb pasta gemaakt."

"Leuk."

Ze hing op. Ze liep verder.

Ze dacht aan zijn handen op haar schouders.

Ze dacht aan Lukas, die pasta had gemaakt.

Ze dacht aan haar vader, die James kende als de meest eerlijke man die hij kende.

En ze liep naar huis, deed de deur open, rook de pasta, hing haar jas op, kuste Lukas op zijn wang, ging aan tafel zitten, at, praatte, lachte en deed alles wat ze altijd deed.

En een deel van haar was er helemaal niet.

Hoofdstuk 7

Februari bracht regen.

Wekenlang regende het, niet dramatisch maar wel aanhoudend – een constante, grijze aanwezigheid die de stad leek te omhullen, de straten donker hield en mensen naar binnen dreef. Rebekah vond het een prima excuus. Ze werkte veel, zei dat projecten haar bezig hielden, bleef tot laat op kantoor, dronk veel koffie en praatte met collega's op een manier die normaal aanvoelde, maar dat niet was.

Zij en James stuurden elkaar elke dag berichtjes.

Het ging niet meer alleen om het appartement. Het was nooit meer alleen om het appartement gegaan, maar nu was ook het uiterlijk verdwenen - ze appten 's ochtends over van alles en nog wat, over het nieuws, over een zin uit een boek die haar had geraakt, over zijn irritatie over zijn werk die hij beschreef met de droge humor die ze inmiddels kende als zijn manier om met dingen om te gaan. Ze stuurden elkaar muziek. Ze stuurden foto's van dingen die ze zagen - een gevel in de regen, een winkelruit die er precies verkeerd uitzag, een hond die op een filosoof leek.

Het was intiem op de manier waarop alleen alledaagse dingen intiem kunnen zijn. Niet de grote gebaren, niet de dramatische bekentenissen. Gewoon aanwezig zijn in iemands dag. Gewoon gezien worden in de kleine dingen.

Lukas merkte haar telefoon op. Niet het sms'en – dat deed ze altijd al, voor haar werk, voor vrienden – maar de manier waarop ze ermee omging. Een beetje te snel. Een beetje te aandachtig.

"Een Pressy-project?" vroeg hij op een avond.

Ze keek op. "Wat?"

Hij knikte naar haar telefoon. "Je bent er al vijftien minuten mee bezig."

"O." Ze legde hem neer. "Een klant met vragen. Sorry."

Hij keek haar even aan. Niet achterdochtig – Lukas was geen achterdochtig persoon, dat was een van de dingen die ze in het begin zo had gewaardeerd en die nu anders aanvoelde. Hij keek haar aan alsof hij iets registreerde, maar niet wist wat hij ermee moest doen.

"Je bent er de laatste tijd niet altijd geweest," zei hij.

Het was een vriendelijke opmerking, geen beschuldiging. Dat maakte het alleen maar erger.

"Ik heb het gewoon druk," zei ze. "Het zal beter gaan als dit project is afgerond."

Hij knikte. Hij geloofde haar. Hij sloeg zijn arm om haar heen op de bank en zette de film af. Ze leunde tegen hem aan en voelde zich vreselijk, op een manier die ze verdiende, maar die haar toch pijn deed.

Die nacht, nadat hij in slaap was gevallen, pakte ze haar telefoon.

Ik vind het vervelend dat ze dit hebben gestuurd.

James antwoordde na een paar minuten. Waarom?

Omdat dit niet eerlijk is.

Een langere pauze. Toen: Nee. Dat is het niet.

Maar jij stopt ook niet, schreef ze. Het was een constatering, geen verwijt.

Nee, schreef hij terug. Jij ook niet.

Ze staaarde naar het scherm. Het licht van haar telefoon scheen in de donkere slaapkamer. Lukas lag naast haar, zijn ademhaling was regelmatig.

Wat zijn we aan het doen? vroeg ze.

Het duurde lang voordat hij antwoordde. Zo lang zelfs dat ze dacht dat hij in slaap was gevallen, of had besloten de vraag niet te beantwoorden. Maar toen zei ze: "Ik denk dat we eerst moeten proberen te begrijpen wat dit is, voordat we iets doen wat niet meer teruggedraaid kan worden."

Wat als we dat nooit begrijpen?

Dan zijn we tenminste eerlijk tegenover onszelf geweest.

Ze legde haar telefoon neer. Ze staaarde naar het plafond.

Eerlijk tegenover zichzelf. Dat was nu juist het probleem. Ze was eerlijk tegen zichzelf geweest – ze wist wat ze voelde, ze had het benoemd, ze had het toegegeven – en die eerlijkheid had haar niet beschermd. Het had haar er alleen maar dieper in getrokken. Alsof het benoemen van het verlangen het juist had vergroot in plaats van verkleind.

Ze werd wakker met een gevoel van privacy. Niet blij, niet verdrietig. Gewoon een besluit genomen. Alsof haar lichaam iets had bepaald terwijl haar hoofd nog sliep.

Ze moest hem zien.

Niet bellen. Niet sms'en. Kijken.

Ze organiseerde het op een manier die niet aanvoelde als organiseren, maar als toeval, hoewel ze zelf wel beter wist. Ze belde Vera over het appartement – er moesten beslissingen genomen worden over de badkamertegels, kon ze langskomen? – en Vera zei dat ze donderdag in het appartement zou zijn, maar alleen 's ochtends, 's middags had ze vergaderingen. Was het niet handiger als James er was? Hij werkte die dag thuis, hij kon er makkelijk heen.

'Dat is prima,' zei Rebekah. Haar stem klonk volkomen neutraal.

Donderdag. Twee uur 's middags. Het appartement.

Ze zei er niets over tegen James. Dat hoefde ze ook niet. Ze vermoedde dat hij het al wist.

Donderdag was het grijs en nat. Ze nam de tram, maar stapte te vroeg uit en liep de laatste twee straten te voet. Haar paraplu was nutteloos in de wind die de regen horizontaal blies. Ze stond voor het gebouw, zocht in haar tas naar de sleutel – Vera had haar weken geleden een sleutel gegeven om in en uit te kunnen – en liep de trap op.

James deed open voordat ze kon kloppen. Hij had haar op de trap horen komen.

Ze stonden in de deuropening. Haar jas druipte van het zweet. Haar haar was aan de randen nat.

"Je bent doorweekt," zei hij.

"Het regent."

"Kom binnen."

De renovatie van het appartement was al een heel eind gevorderd. De scheidingswand was weg, de ruimte was nu open en groter dan ze had verwacht. Er hing stof in de lucht en er lagen beschermfolies op de vloer. Het rook naar cement en nieuwe spullen.

Hij had koffie gezet op het kleine kookplaatje dat de aannemer voor de werkdagen had achtergelaten. Hij gaf haar een kopje. Ze trok haar jas uit, hing hem over een ladderstoel en liep professioneel en beoordelend door de kamer, alsof ze hier voor haar werk was.

Ze was hier voor haar werk. Dat klopte ook.

Ze besprak de tegels. Ze had drie opties op haar tablet verzameld: foto's van showrooms en offertes. Hij keek toe terwijl ze uitlegde wat elke tegel met de ruimte zou doen, hoe

het licht zou vallen op glanzende versus matte oppervlakken, en wat de praktische overwegingen waren.

Hij stond naast haar. Dichtbij. Niet ongepast dichtbij, maar dichtbij genoeg.

"De tweede," zei hij. "Vera vindt de tweede ook het mooist."

"Goede keuze." Ze scrolde verder. "De verdieping waarop ik dan zou..."

"Rebekah."

Ze stopte.

"Kijk me aan."

Ze legde haar tablet op de vensterbank. Ze draaide zich om. Ze keek hem aan.

Hij was misschien een halve meter lang. Zijn ogen waren kalm, zoals altijd, maar er was iets in zijn gezicht dat anders was dan normaal, iets kwetsbaars, iets wat hij normaal gesproken niet liet zien.

"Ik heb er de hele week over nagedacht," zei hij.

"Ik ook."

"Ik weet niet hoe dit goed afloopt."

"Dat weet ik ook niet."

"Ik weet niet eens of er een goede afloop zal zijn."

"Nee."

Ze keken elkaar aan. De regen kletterde tegen de ramen. Ergens in het gebouw was iemand aan het boren - een kort, herhaald geluid, in de verte.

'Maar ik wil je leren kennen,' zei hij. 'Ik wil weten hoe je denkt, wat je bang maakt en wat je 's nachts wakker houdt. Ik wil...' Hij zweeg even. 'Ik wil meer dan ik wil.'

Rebekah voelde iets in haar borst bewegen. Niet knijpen, geen pijn doen - maar bewegen, als het ijs begint los te komen.

'Dat is niet eerlijk,' zei ze. Haar stem was nog niet helemaal hersteld.

'Ik weet het.' Hij deed een stap naar haar toe. 'Maar ik doe niet meer alsof het niet zo is.'

Ze had een stap terug kunnen doen. Er was genoeg ruimte. Ze had haar tablet gepakt, haar jas aangetrokken, gezegd dat ze de opties naar Vera zou doorsturen en dat ze het

verder per e-mail konden regelen. Ze had de deur achter zich kunnen sluiten en nooit meer terug hoeven komen.

Ze deed geen stap achteruit.

James stak zijn hand uit en liet zijn vingertoppen zachtjes over haar wang glijden – lichtjes, bijna vragend, alsof hij niet zeker wist of wat hij aanraakte wel echt was.

Rebekah sloot haar ogen.

Het was de eerste keer dat hij haar aanraakte.

Ze had gedacht dat het overweldigend zou zijn, een groots moment, filmisch. Maar het was niet filmisch. Het was zacht en ingetogen en het voelde als iets dat al lang in de planning zat, als het einde van een zin die te lang had geduurd.

Ze opende haar ogen. Ze keek hem aan.

En toen kuste hij haar.

Het was geen wilde kus, niet hartstochtelijk, niet het soort kus dat je ziet in films over verboden liefde. Het was stil, voorzichtig en tegelijkertijd volkomen zeker. Zijn hand op haar wang. Haar handen – ze wist niet wanneer het gebeurde – op zijn borst.

Ze kusten elkaar in de regen in een half verbouwde woonkamer, terwijl er ergens in het gebouw geboord werd en haar telefoon in haar tas zat, waarschijnlijk met een berichtje van Lukas over wat ze die avond wilden eten.

Ze stopte.

Ze deed een stap achteruit. Ze bracht haar hand naar haar mond, niet theatraal, maar instinctief, alsof ze de kus wilde vasthouden en er tegelijkertijd vanaf wilde.

"James," zei ze.

"Ik weet."

"Dit kunnen we niet doen-"

'Ik weet het.' Maar hij zag er niet berouwvol uit. Hij keek haar aan met een kalmte die haar tegelijkertijd misselijk maakte van verlangen en angst.

Ze pakte haar tablet. Ze pakte haar jas. Ze greep haar tas.

"Ik stuur Vera de opties vanmiddag," zei ze.

"Oké."

Ze liep naar de deur. Ze bleef even in de deuropening staan. Ze keek niet om.

"James," zei ze. "Zeg me dat het je spijt."

Een stilte.

"Dat kan ik niet," zei hij.

Ze liep de trap af. Buiten stond de kraan nog steeds aan. Ze liep door de regen zonder paraplu en voelde het water in haar haar en langs haar nek lopen. Ze kon aan niets anders denken dan aan zijn lippen op de hare en aan de onmogelijke, heerlijke, verschrikkelijke zekerheid van dat ene moment.

Hoofdstuk 8

Ze stuurde Vera de opties. Ze schreef een professionele e-mail, helder en bondig, met drie bijlagen en een aanbeveling. Ze zette een punt achter de e-mail. Ze stuurde hem de e-mail.

Ze staarde nog twintig minuten naar haar scherm voordat ze een nieuw tabblad opende en deed alsof ze aan het werk was.

Ze had hem gekust. Of hij had haar gekust. De grens tussen hen was flinterdun en het maakte ook niet uit - ze hadden elkaar gekust, ze hadden er lang naar verlangd, het was nu gebeurd en er was geen manier om het te stoppen.

Dat was het probleem met overschreden grenzen. Ze verdwenen niet meer. Je kon ze niet terugplaatsen. Je kon ze negeren, je ervan afwenden, jezelf wijsmaken dat het een fout was die je niet zou herhalen – maar de grens zelf was verdwenen. En wat erachter lag, was nu toegankelijk op een manier die voorheen niet mogelijk was.

Die avond reed ze naar huis, kocht onderweg boodschappen en maakte eten klaar. Lukas was voor de verandering eens vroeg thuis – hij had een vergadering afgezegd, zei hij, hij was gewoon moe. Ze aten aan tafel. Hij praatte over een collega, over plannen voor het weekend, en over de vraag of ze de week erna zijn moeder wilden bezoeken.

"Ja, goed," zei ze.

Ze ruimde de tafel af. Ze waste af. Ze deed de gebruikelijke dingen.

En die nacht, naast Lukas, beseftte ze voor het eerst echt de omvang van wat ze deed. Niet abstract – ze had het abstracte al herkend, de woorden al onthouden: bedrog, misleiding, verraad. Maar nu, met zijn ademhaling naast haar en de duisternis om haar heen, voelde ze het concreet. Lukas die zei dat hij moe was en de afspraak afzegde. Lukas die voor haar kookte op avonden dat ze laat was. Lukas die van haar hield op een manier die hij nooit in twijfel trok.

Ze voelde zich vreselijk schuldig.

Maar de volgende ochtend werd ze wakker, pakte haar telefoon en zag een bericht van James dat om middernacht was verzonden: Ik heb nergens spijt van. Ik wou dat ik dat ook had.

En schuldgevoel deelde zijn ruimte met iets dat warm, pijnlijk en levend was, en ze wist niet hoe ze die twee dingen naast elkaar moest dragen, maar ze droeg ze toch.

Ze gaf niet meteen antwoord. Ze zette koffie, ze stond onder de douche, ze kleepte zich aan voor kantoor. Ze deed haar normale dingen in haar normale volgorde en probeerde zich normaal te voelen.

Om negen uur, op de fiets naar kantoor, stopte ze voor een rood licht en zei: Ik ook niet.

Ze fietste verder. Het licht sprong op groen. De stad bewoog om haar heen.

Ze hebben elkaar twee weken niet gezien.

Het was een stille afstand – niet besproken, niet overeengekomen, maar wel aanwezig. Ze appten minder, vluchtig, over koeien en kalveren. Ze hielden allebei afstand op een manier die aanvoelde als het inhouden van de adem, als wachten.

Rebekah gebruikte de twee weken om zichzelf ervan te overtuigen dat ze het kon laten rusten. Dat de kus een incident was, een moment van zwakte, iets wat ze konden slikken en begraven en waar ze niet meer op terug konden komen. Ze was er goed in om dingen verkeerd voor te stellen als ze dat wilde. Ze was intelligent genoeg om de argumenten te verzinnen en naïef genoeg om ze te geloven.

Het werkte prima totdat haar vader belde.

"James vroeg hoe het met je gaat," zei haar vader. Midden in een gesprek over iets anders, over de verbouwing van zijn eigen badkamer. "Hij zei dat Vera erg tevreden is met het werk dat je doet."

'Fijn om te horen,' zei ze.

'Een goede man, James,' zei haar vader. 'Echt een goede man. Ik ben blij dat jij en Lukas hem en Vera beter leren kennen.'

Ze zei niets.

"Rebekah?"

"Ja, sorry. Ik was even afgeleid."

Na het gesprek zat ze lange tijd stil aan haar bureau. Een goede man. De stem van haar vader, warm en overtuigend. Haar vader die het niet wist - die het nooit mocht weten - die James al twintig jaar kende en hem vertrouwde zoals je iemand vertrouwt die een deel van je leven is geworden.

Ze dacht aan Vera. Aan haar jukbeenderen, haar donkerblauwe kleren en haar architectuurboeken. Vera die haar een sleutel had gegeven. Vera die haar had gebeld omdat Peter had gezegd dat Rebekah te vertrouwen was.

Ze moest hier een einde aan maken.

Ze nam die beslissing op zich op een dinsdag, helder en vastberaden, met de zekerheid van iemand die een besluit heeft genomen en er klaar mee is. Ze zou de communicatie beperken tot de professionals. Ze zou de renovatie zakelijk en correct afronden en zich daarna terugtrekken. Ze zou er zijn voor Lukas. Ze zou haar vader niet teleurstellen. Ze zou Vera niet verraden.

Ze heeft dit besluit drie dagen lang aangehouden.

Op de vierde dag stuurde James haar een foto van een bladzijde uit een boek - een zin onderstreept met potlood, een zin over het verschil tussen wat we kiezen en wat ons overkomt. Geen begeleidend bericht. Alleen de foto.

Ze bekeek het lange tijd.

Ze antwoordde: Wanneer zie ik je?

Ze haatte zichzelf een beetje. Maar minder dan ze had verwacht.

Hoofdstuk 9

Ze zagen elkaar op een vrijdag.

Rebekah had een makkelijk excuus verzonnen, té makkelijk naar haar zin – een vriendin die hulp nodig had bij het zoeken naar een appartement, een middagje sightseeing. Lukas had gezegd: leuk, veel succes. Hij had haar een knipoog gegeven en was weggerend.

Ze had een taxi genomen naar een adres dat James haar had gestuurd - dit keer niet het appartement, maar een buurt aan de oostkant van de stad waar ze zelden kwamen. Een café met verduisterde ramen, leren banken en jazzmuziek die net zacht genoeg was om niet op te vallen.

Hij was er al. Dat was zijn gewoonte, zag ze, altijd eerder zijn dan zij. Alsof hij de ruimte wilde verkennen voordat ze arriveerden. Ze vroeg zich af of hij dat altijd deed, met iedereen, of alleen met haar.

Hij stond op. Dat deed hij altijd.

Ze gingen zitten. Ze bestelden. Er viel een moment van stilte dat anders was dan de voorgaande stiltes - indringender, zwaarder, beladen met alles wat de afgelopen weken niet was gezegd.

"Ik heb erover nagedacht," zei ze.

"Dat weet ik."

"Ik heb besloten dat we ermee moeten stoppen."

Hij keek haar aan. "Oké."

"Ik meen het."

"Ik weet."

"Je gelooft me niet."

'Ja,' zei hij zachtjes. 'Ik denk dat je het meent. Maar ik denk ook dat het je niet zal lukken. Niet omdat je zwak bent – je bent niet zwak. Maar omdat dit niet iets is waar je met een beslissing vanaf komt.'

Ze wilde boos worden. Dat zou makkelijker zijn geweest. Boosheid had structuur, richting, gaf je iets om je tegen af te zetten. Maar hij had gelijk en ze wisten allebei dat

hij gelijk had, en boosheid was daarover onmogelijk, alleen de stille erkenning van iets dat groter was dan haar wilskracht.

'Wat wil je dan?' vroeg ze.

'Ik wil je,' zei hij. Simpel. Zonder bijbedoelingen.

Ze keek naar het tafelblad. Ze dacht aan Lukas. Ze dacht aan haar vader. Ze dacht aan Vera, die architectuurboeken las en de verkeerde tegels uitkoos, en aan wie ze een sleutel en een appartement toevertrouwde, en aan haar man die daar stond.

"Dit gaat mensen pijn doen," zei ze.

"Ja."

"Je geeft er niet genoeg om."

'Het kan me meer schelen dan je denkt.' Zijn stem klonk niet defensief. 'Maar ik heb me de afgelopen maanden afgevraagd: hoeveel pijn kun je verdragen voordat je jezelf verliest in die vermijding? Ik heb lange tijd geprobeerd de juiste dingen te doen.'

"En dat is geen geluk?"

"Soms wel. En soms is het gewoon leuk."

Ze keek op. "Vera houdt van je."

'Ja.' Zonder aarzeling. 'Ze houdt van me zoals twee mensen van elkaar houden die al lang samen zijn, elkaars gewoonten kennen en elkaars ruimte respecteren. Dat is echt. Dat ontken ik niet.' Hij keek haar aan. 'Maar ik heb me de afgelopen twintig jaar niet zo gevoeld als de afgelopen zes maanden.'

Er viel een lange stilte. Buiten reed een tram voorbij, het vertrouwde geluid dat Amsterdam altijd kenmerkte, onregelmatig en ritmisch.

"Ik ben de dochter van je beste vriendin," zei ze.

"Ik weet."

"Dat maakt het nog erger-"

'Ik weet het, Rebekah.' Nu klonk er iets in zijn stem, een soort trilling, heel subtiel. 'Ik weet het allemaal. Ik ken alle redenen. En toch zit ik hier.'

Ze keek hem aan. Ze zag een man van bijna vijftig die zijn hele leven voorzichtig was geweest en nu iets vasthield waarvan hij wist dat het gevaarlijk was, maar dat hij toch niet losliet. Ze zag geen roekeloosheid in hem – geen adrenalinekick, geen midlifecrisis-

energie. Ze zag iemand die iets voelde dat hem overweldigde en die eerlijk genoeg was om het niet te ontkennen.

Dat begreep ze. Ze begreep het ten diepste.

'Eens,' zei ze. Ze hoorde zelf hoe het klonk - onvolledig, ongeloofwaardig, een zin die ze niet kon afmaken.

'Eenmaal wat?' vroeg hij zachtjes.

Ze gaf geen antwoord.

Hij legde zijn hand op tafel. Niet om de hare te grijpen – hij legde hem gewoon neer, met de handpalm omhoog, midden op tafel. Een aanbod. Zonder enige druk.

Ze keek naar zijn hand. Ze dacht aan al die keren dat ze zijn naam als een grens had genoemd, zonder een echte grens te trekken. Ze dacht aan het appartement in de regen, zijn vingers langs haar wang.

Ze legde haar hand in de zijne.

Ze zaten even stil, midden in een café met jazzmuziek en leren banken, hun handen gevouwen op een tafeltje, en Rebekah voelde iets wat ze niet goed kon benoemen - geen euforie, geen verlossing. Iets rustiger. Iets dat tegelijkertijd aanvoelde als overgave en houvast.

"Ik ben bang," zei ze.

"Dat weet ik."

"Ik weet niet hoe dit zal aflopen."

"Dat weet ik ook niet."

"Dat is geen antwoord."

"Nee." Hij kneep even in haar hand. "Maar het is eerlijk."

Ze bleven tot het café zich begon te vullen met de mensen die vroeg in de avond kwamen. Ze praatten, ze zwegen, ze dronken hun koffie koud. Op een gegeven moment zei hij, zonder enige aanleiding, iets waardoor ze moest lachen – echt lachen, onverwachts – en ze keek naar zijn gezicht terwijl hij lachte en dacht: zo zijn we hier terechtgekomen. Niet via de kussens. Maar hierdoor.

Door om dezelfde soort dingen te lachen.

Door het te weten.

Ze namen afscheid op de stoep. Geen kus deze keer. Hij drukte heel even zijn lippen tegen haar slaap – zo vluchtig dat je het bijna niet merkte – en liep weg.

Ze stond op de stoep van een straat aan de oostkant van de stad en wist dat ze een beslissing had genomen die ze niet hardop had uitgesproken, maar die desondanks was genomen, in de stilte van gevouwen handen en gedeeld gelach.

Ze was niet gestopt.

Ze was niet van plan te stoppen.

Ze haalde diep adem. Ze belde een taxi. Ze reed naar huis, naar Lukas, naar het appartement dat ze samen hadden ingericht, inclusief de bank die eigenlijk te groot was voor de ruimte, maar die ze allebei graag wilden houden.

Lukas kwam net van zijn hardlooptraining. Hij rook naar frisse lucht en zweet. Hij kustte haar op de mond en vroeg of ze al gegeten had.

"Niet echt," zei ze.

"Dan maak ik wel iets."

Ze keek toe hoe hij de koelkast opendeed en erin keek met de geconcentreerde blik van iemand die iets van restjes wilde maken. Ze kende die blik. Ze had die blik al duizend keer gezien.

Ze hield van hem. Dat was ook waar.

Hoe je twee tegenstrijdige waarheden tegelijk kon verkondigen – daar had ze geen antwoord op. Maar ze droeg ze toch met zich mee.

Ze trok haar jas uit. Ze ging aan tafel zitten. Ze keek toe hoe Lukas kookte.

En ergens in een andere wijk van de stad reed James naar huis, naar Vera, naar zijn eigen tafel, zijn eigen leugen en zijn eigen last.

Hoofdstuk 10

Maart bracht plotseling licht.

Na de grauwe volharding van januari en februari brak de zon door op een manier die bijna overdreven aanvoelde – te fel, te aanwezig, als een commentaar op alles wat ze in het donker had proberen te houden. Amsterdamse somberheid. De grachten weerkaatsten het licht. Mensen haalden hun fietsen uit de schuur en fietsten met hun gezicht omhoog.

Rebekah fietste naar haar werk, voelde het op haar huid en moest aan James denken.

Ze dacht altijd aan James.

Dat was de nieuwe realiteit geworden, zo normaal om te ademen dat ze het bijna vergat, totdat ze het weer merkte. Hij was in haar gedachten aanwezig op een manier die niets te maken had met de frequentie van hun contact – ze spraken niet meer elke dag, hadden een voorzichtiger, behoedzamer ritme gevonden – maar met de intensiteit van zijn gedachten. Een geur op straat die haar aan hem deed denken. Een zin in een boek. De manier waarop het licht op een gebouw viel.

Ze raakte helemaal in de ban van iemand, ze wist het, maar ze deed het toch.

Ze had een therapiesessie gepland voor donderdagochtend. Niet vanwege de situatie – ze ging al jaren naar dezelfde therapeut, een vrouw van in de zestig met planken van vloer tot plafond en een manier van luisteren waardoor je het gevoel kreeg dat je woorden ergens veilig waren opgeborgen. Rebekah ging elke zes weken, soms vaker, voor wat ze 'onderhoud' noemde. Een check-in. Een moment om dingen te horen die ze niet alleen tegen zichzelf zei.

Ze ging die donderdag naar het restaurant, nam plaats in de vertrouwde stoel tegenover Margriet en begon te praten over haar werk, maar stopte halverwege een zin.

Margriet wachtte.

"Er is iemand," zei Rebekah.

Een stilte. "Iemand?"

"Iemand die geen vriend van me is."

Margriets gezicht vertoonde geen verandering. Dat was een van de dingen die Rebekah in haar waardeerde: de volledige afwezigheid van oordeel in haar uitdrukking. Geen onverschilligheid, maar aandacht. Maar geen schok, geen afkeuring.

'Vertel het me,' zei Margriet.

Rebekah vertelde het. Ze vertelde het chronologisch, kalm, op de toon van iemand die een zaak uitlegt: de barbecue, het verjaardagsfeest, Vera die haar om het appartement had gevraagd, de koffieafspraken, de berichten, de kus in de regen. Ze vertelde het zonder te dramatiseren en zonder het te bagatelliseren.

Toen ze klaar was, zweeg ze.

Margriet bleef even stilzitten. Toen: "Wat vind je ervan?"

"Orkaanbestendig." Een pauze. "En levend. Tegelijkertijd."

"Dit zijn geen tegenstrijdige gevoelens."

"Dat weet ik." Rebekah keek naar haar handen. "Maar dat maakt het niet makkelijker."

"Wat wil je?"

"Dat is een vraag die ik zelf niet goed kan beantwoorden."

"Probeer het toch maar."

Ze dacht na. Lang. Buiten zoefde een fietser voorbij, het geluid verdween. 'Ik wil hem leren kennen,' zei ze uiteindelijk. 'Niet alleen op die manier. Ik bedoel - ja, ook op die manier. Maar ik wil ook gewoon bij hem zijn. Praten. Lachen. Zien hoe hij denkt.' Ze zweeg even. 'En dat is bijna gevaarlijker dan de rest.'

"Waarom gevaarlijker?"

'Omdat lichamen simpel zijn. Lichamen kunnen je beheersen of overweldigen, maar dat is tijdelijk. Maar als je verliefd bent op iemands geest...' Ze schudde haar hoofd. 'Dat gaat niet weg.'

'Ben je verliefd?' vroeg Margriet.

Het woord hing in de lucht. Ze had het zelf al eens gezegd, bij die brug in januari, maar het was anders om het hardop te zeggen, in een kamer, voor iemand anders.

"Ja," zei ze.

En voor het eerst klonk het niet als een bekentenis, maar als een feit.

'En Lukas?' vroeg Margriet.

Rebekah sloot haar ogen. "Ik hou van Lukas. Dat is ook waar. Die twee dingen sluiten elkaar niet uit - en ik weet hoe dat klinkt, ik weet dat het klinkt als een excuus dat mensen

gebruiken om zichzelf te rechtvaardigen. Maar zo is het nu eenmaal. Ik hou van hem. En ik ben verliefd op James. En ik heb geen idee wat ik met die twee waarheden aan moet."

"Je hoeft er vandaag niets mee te doen," zei Margriet.

"Maar op een gegeven moment-"

"Op een gegeven moment wel. Maar niet vandaag."

Ze reden na de sessie weg. Margriet stelde dezelfde vragen die ze thuis ook steeds stelde: Wat betekent Lukas voor jou? Wat mis je? Wat geeft James je dat je nergens anders kunt vinden?

Toen haar gevraagd werd wat Lukas voor haar betekende, had ze gezegd: veiligheid. En toen hoorde ze zichzelf zeggen en dacht ze: is veiligheid wel genoeg? En direct daarna: is het eerlijk om veiligheid niet genoeg te vinden als iemand je alles geeft wat hij heeft?

Ze had geen antwoord.

Ze verliet de praktijk in het felle maartzonlicht en bleef even stilstaan op de stoep. De stad was vol mensen die hun gezicht omhoog hielden. Een vrouw met een kinderwagen. Twee mannen die lachten om iets op hun telefoon. Een oudere man met een krant onder zijn arm, die met een tevreden blik op een bankje in de zon zat, alsof hij het juiste moment had gevonden.

Ze pakte haar telefoon. Ze wilde James bellen – niet om iets te zeggen, gewoon om zijn stem te horen. Ze deed het niet. Ze legde haar telefoon weg, liep naar haar fiets en reed naar kantoor.

Ze werkte die middag. Ze werkte goed, geconcentreerd, met de soort focus die je hebt als je die nodig hebt en die tegelijkertijd het bewijs was dat ze, los van dit alles, een leven had, een identiteit, een werk dat haar voldoening gaf op een manier die losstond van mannen, keuzes en de ingewikkelde geometrie van het hart.

Om vier uur kwam er een bericht van James.

Geen woorden. Alleen een beeld: het appartement, de verbouwde woonkamer, het grote raam met het middaglicht erin. De nieuwe parketvloer, net gelegd. De ruimte zoals zij die voor ogen had.

Daaronder schreef hij: Het begint er steeds meer op jouw idee te lijken.

Ze staarde naar de foto. Ze zag de ruimte die ze had ontworpen, de muur die verdwenen was, het licht dat deed wat ze had gezegd dat het zou doen. Er was iets merkwaardig

ontroerends aan – iets van haar gedachten dat tastbaar was geworden, haar ideeën die een plek in de wereld hadden ingenomen.

Ze antwoordde: Leuk.

Hij: Jij.

Ze hield haar adem in. Ze staaarde naar dat ene woord op haar scherm.

Jij.

Ze legde haar telefoon neer. Ze keek naar haar scherm vol werk. Ze stond op, liep naar het raam van haar kantoor en keek naar de straat beneden. Ze voelde haar hart kloppen, zachtjes maar tegelijkertijd onophoudelijk, als water dat zijn weg zoekt.

Die avond at ze met Lukas bij zijn moeder. Het was gezellig, zoals altijd – zijn moeder had veel gekookt, stelde vragen over haar werk en gaf haar een ingelijste foto van Lukas als kind die ze had ingelijst. Lukas was verlegen en zijn moeder was trots, en Rebekah keek naar hem en dacht: Ik ken dit gezicht. Ik ken zijn verlegen glimlach en de manier waarop hij aan zijn haar zit als hij nerveus is, en de geur van zijn nek in de ochtend.

Ze kende hem.

En ze vroeg zich af of weten genoeg was. Of misschien was het wel te veel. Of maakte het wel verschil.

In de auto terug legde Lukas zijn hand op haar knie, zoals hij altijd deed – niet bewust, gewoon uit gewoonte, een aanraking die zei: jij bent hier, ik ben hier, we zijn samen. Ze keek naar zijn hand. Ze dacht aan een andere hand, met de palm omhoog op een tafel, die niets eiste maar alles gaf.

Ze legde haar hand op de zijne.

Ze sloot haar ogen niet. Ze reed niet weg. Ze deed niets drastisch.

Ze bleef gewoon zitten. Met zijn hand onder de hare. Met de nacht buiten. Met alles wat ze wist en alles wat ze niet wist en alles wat nog zou komen.

Hoofdstuk 11

Het begon met een avond die niet had mogen plaatsvinden.

Vera was een weekendje weg - haar zus was in Den Haag, een lang gepland bezoek, twee nachten. Ze had het terloops aan Rebekah verteld tijdens een telefonisch overleg over leveranciers, zoals je dat noemt, dat het niet zo belangrijk is. Rebekah had geluisterd, geknikt en vervolgens een berichtje naar James gestuurd: Vera vertelde me dat ze dit weekend weg is.

Ze had het verstuurd voordat ze erover nadacht. Of ze er überhaupt over had nagedacht, maar niet of ze het zou versturen. Alleen hoe.

Hij had lange tijd niet geantwoord. Zo lang zelfs dat ze dacht dat hij zou zwijgen, dat hij het verstandig zou vinden om niet te reageren op een bericht dat zo duidelijk iets vroeg zonder het expliciet te vragen.

Dan: vrijdagavond. Zeg maar waar.

Ze had haar telefoon weggelegd. Ze had een glas water gepakt. Ze had het opgedronken terwijl ze naar de straat keek, waar niets bijzonders gebeurde en alles gewoon doorging zoals altijd.

Ze had teruggestuurd: Met mij. Lukas is bij een vriend.

En daarna was er geen weg terug meer, hoewel die er waarschijnlijk al lange tijd niet was geweest.

Vrijdag. Zeven uur.

Ze had het appartement schoongemaakt op een manier die ze zelf niet kon verklaren - het was al schoon, maar ze had gestofzuigd, de kussens rechtgelegd, verse bloemen op de markt gekocht en die bloemen vervolgens met een mengeling van schaamte en vastberadenheid bekeken. Ze had twee flessen wijn gekoeld. Ze had zich drie keer omgekleed.

Ze stond nu in de keuken in een donkerblauwe jurk die ze bijna nooit droeg, haar haar los, en wachtte op de bel.

Toen het gebeurde, voelde ze geen vlinders in haar buik. Het was zwaarder dan dat. Dichteres. Iets wat ze voelde in haar keel, haar handen en de binnenkant van haar polsen.

Ze opende de deur.

James stond in de gang. Hij had een fles wijn meegenomen – rode, een goede, dat kon ze aan het etiket zien – en hij droeg een donker overhemd, de bovenste twee knopen open.

Zijn haar was iets minder gekamd dan gewoonlijk. Zijn ogen dwaalden langzaam en bewust over haar heen, zonder iets te verbergen.

"Hallo," zei ze.

"Hallo."

Ze stapte opzij. Hij kwam binnen. Hij rook naar iets warms – niet naar aftershave, maar iets subtielers, zijn eigen geur vermengd met de koude buitenlucht. Ze sloot de deur.

Ze stonden in de gang van haar appartement en keken elkaar aan.

'Je hebt bloemen gekocht,' zei hij.

"Ik koop altijd bloemen."

"Hm." Een klein glimlachje. "En die jurk van jou?"

"Ik draag altijd jurken."

'Oké.' Zijn ogen straalden warmte uit. 'Dan ben ik blij dat je altijd jurken draagt.'

Ze nam de wijn uit zijn handen – meer om iets te doen te hebben dan om te drinken – en liep naar de keuken. Hij volgde haar. Ze opende de fles, schonk hem in en gaf hem een glas. Hun vingers raakten elkaar dit keer even aan, een vluchtige, korte warmte die ze beiden voelden en weer loslieten.

Ze gingen in de woonkamer zitten. Ze praatten, zoals altijd – over het appartement dat bijna klaar was, over een tentoonstelling die hij had gezien, over een boek dat zij had gelezen. Het gesprek verliep ontspannen en vertrouwd, maar tegelijkertijd was er iets anders, een onderliggende stroom, een bewustzijn van elkaars aanwezigheid dat niets met woorden te maken had.

Hij zat schuin tegenover haar op de bank, zijn elleboog op de leuning, zijn glas in zijn hand. Ze zag hoe hij naar haar keek terwijl ze sprak – niet ongeduldig, niet op een onrustige manier hongerig, maar met een aandacht die bijna pijn deed. Alsof zij het belangrijkste in de ruimte was. Alsof er niets anders bestond dan haar stem, haar gezicht en de manier waarop ze haar handen gebruikte als ze iets uitlegde.

Ze stopte midden in een zin.

"Wat?" zei ze.

"Niets," zei hij. "Ik luister."

"Je kijkt."

"Dat ook."

Ze zette haar glas neer. Hij deed hetzelfde.

De ruimte tussen hen was misschien een halve meter. Ze had die ruimte de afgelopen maanden talloze keren opgemeten zonder het daadwerkelijk te doen, ze was zich er altijd van bewust geweest, ze was er altijd in gebleven. Nu leek die ruimte anders – geen grens, maar een uitnodiging.

"James," zei ze.

"Ja."

"We gaan dit doen."

Het was geen vraag. Het was ook geen verzoek om toestemming. Het was een constatering, helder en onvermijdelijk, het oordeel van iemand die een beslissing had genomen en die nu uitsprak.

Hij bewoog zich. Langzaam, zo langzaam, zoals hij alles deed - niet gehaast, niet met de hongerige roekeloosheid die ze had verwacht en gevreesd, en misschien ook wel een beetje gewild. Hij kwam dichterbij, legde zijn hand langs haar kaaklijn en keek haar van zo dichtbij aan dat ze de kleur van zijn ogen zag: donkerbruin, een kleur die ze nog niet kende.

"Ja," zei hij. "We gaan dit doen."

En toen kuste hij haar.

Dit was anders dan de eerste kus in het appartement. Die was teder, voorzichtig, onderzoekend geweest – de kus van twee mensen die iets nieuws begonnen. Dit was de kus van twee mensen die elkaar al lang kenden en het niet meer konden tegenhouden. Hij kuste haar met een intensiteit die stil maar diep was, zijn handen in haar haar, en ze voelde het als een lang uitgestelde toon door haar heen gaan – dat gevoel van eindelijk, hier ben je dan, van ik heb op je gewacht zonder te weten dat ik wachtte.

Ze trok hem dicht naar zich toe. Ze voelde zijn gewicht, de breedte van zijn schouders onder haar handen, de warmte van zijn huid door de stof van zijn shirt. Hij proefde rode wijn en iets anders, iets van hemzelf, iets dat op een manier die ze niet kon verklaren al vertrouwd aanvoelde.

Hij trok zijn hoofd een fractie terug. Keek haar aan.

"Is alles in orde?" vroeg hij zachtjes.

Ze antwoordde niet met woorden. Ze greep hem bij de kraag van zijn shirt en trok hem naar zich toe.

Later, veel later, lagen ze roerloos.

Het slaapkamerlicht was uit. Het oranje licht van de straatlantaarns scheen door de gordijnen. Ze lag op haar zij, haar hoofd op zijn borst, zijn arm om haar heen in een houding die zo vanzelfsprekend aanvoelde dat het bijna angstaanjagend was - alsof hun lichamen al lang wisten hoe ze bij elkaar hoorden voordat hun hoofden dat hadden besloten.

Zijn hand gleed langzaam over haar rug. Heen en weer. Geen haast. Gewoon in het moment.

"James," zei ze.

"Mm."

"Zeg iets."

"Wat moet ik zeggen?"

Ze dacht na. "Zeg dat je dit al heel lang wilde."

Een stilte. Zijn hand bleef even stil. Toen: "Ik heb dit al heel lang gewild." Hij bracht zijn lippen naar haar haar. "Langer dan ik zou willen toegeven."

Ze legde haar hand op zijn borst. Ze voelde zijn hartslag, regelmatig en kalm. Ze vond het vreemd en mooi hoe een lichaam gewoon doorging – hartslag, ademhaling, warmte – terwijl alles eromheen tegelijkertijd gecompliceerd, gebroken en levend was.

'Ben je bang?' vroeg ze.

"Waarom?"

"Voor wat dit betekent. Voor wat er nu gaat komen."

Hij zweeg lang genoeg zodat ze wist dat hij echt aan het nadenken was en geen geruststellend antwoord kon geven. "Ja," zei hij uiteindelijk. "Maar niet op een manier die me zou doen stoppen."

Ze sloot haar ogen. Ze rook aan zijn huid. Ze dacht aan Lukas, drie straten verderop met zijn vriend, nietsvermoedend, en voelde de pijn scherp en reëel. Ze liet die pijn toe. Ze duwde hem niet weg.

Want dat was nou juist het probleem: ze kon dit niet doen en tegelijkertijd doen alsof het geen pijn deed. Ze kon zoiets niet levend hebben zonder de scherpe kantjes ervan te voelen. Ze koos voor beide: het leven én de pijn.

'Blijf je?' vroeg ze.

Hij trok haar iets dichtër naar zich toe. "Nog een paar uur."

Dat was genoeg. Voor nu.

Ze lagen roerloos. Buiten reed een nachtbus voorbij, de lichten waren net zo goed zichtbaar door de gordijnen. Ergens in het gebouw lachte iemand, luid en snel, het geluid van een grap die perfect getimed was.

Ze dacht: nu is het echt.

Ze sliep in zijn armen met dat besef als een steen en een veer tegelijk in haar borst.

Hoofdstuk 12

De ochtend erna was het rustig.

Ze werd eerder wakker dan hij. Ze bleef stil liggen en keek naar hem – zijn gezicht ontspannen in de slaap, de grijze vlekjes bij zijn slapen scherp afgetekend in het vroege ochtendlicht, een kleine rimpel op zijn voorhoofd die zelfs in rust niet helemaal verdween, alsof zelfs zijn slapende gezicht dacht. Ze had het gevoel dat ze iets zag wat maar weinig mensen zagen. Zijn gezicht in de ochtend. Zijn ongedwongen ademhaling.

Ze stond op. Ze trok zijn shirt aan – het lag op de grond, het makkelijkste wat er voorhanden was – en liep naar de keuken. Ze zette koffie. Ze stond bij het raam en keek naar de straat die langzaam tot leven kwam: een buurvrouw met een hond, een vrouw met boodschappentassen, een man op een fiets die te hard reed voor zo vroeg in de ochtend.

Ze voelde zich anders dan ze had verwacht.

Ze had gedacht dat ze zich op een verlamme manier schuldig zou voelen – overweldigd, verslagen, vol spijt waardoor haar benen loodzwaar zouden worden. Ze voelde zich schuldig. Het was er, echt en aanwezig, een zware laag onder alles. Maar daaronder – of erboven, ze wist niet hoe ze de lagen moest ordenen – was er ook dit: een kalmte. Een gevoel van: dit ben ik nu. Dit is wat ik heb gekozen.

Ze hoorde hem wakker worden. Het zachte geluid van iemand die zijn oriëntatie probeerde te vinden, het geritsel van lakens.

Enkele minuten later klonk zijn stem vanuit de deuropening: "Is dat mijn shirt?"

Ze draaide zich om. Hij stond in de deuropening van de keuken. Haar haar hing los. Zijn blik was warm en een beetje slaperig, die zeldzame kwetsbaarheid van iemand die je ziet voordat hij helemaal wakker is.

"Ja," zei ze.

"Het staat jou beter dan mij."

Ze schonk hem een kop koffie in. Hij liep naar haar toe, pakte haar hoofd vast en, nog voordat hij iets anders deed, sloeg hij zijn vrije arm om haar heen en trok haar tegen zich aan. Niet smekend – gewoon warmte. Typisch ochtendhumeur. Ze legde haar hoofd tegen zijn borst en ze stonden met hun koffie bij het keukenraam, keken naar de straat en zeiden een tijdje niets.

Het voelde gevaarlijk aan, precies zoals het aanvoelde.

"James," zei ze.

"Mm."

"Je moet later vertrekken."

"Ik weet."

"En dit..." Ze zocht naar de juiste woorden. "Dit verandert alles."

'Dat weet ik ook.' Hij hield haar arm iets steviger vast. 'Maar het veranderde alles al lang voor gisteravond.'

Dat kon ze niet ontkennen. De grens was al lang geleden verschoven, stapje voor stapje, met boodschappen, blikjes en gevouwen handen op tafels. Gisteravond was pas het moment geweest waarop ze ophielden met doen alsof.

Ze dronken hun koffie. Ze praatten over kleine dingen – een artikel dat hij had gelezen, een grappige anekdote over zijn week. Ze zaten aan haar keukentafel, in zijn shirt en haar ondergoed, zijn jas over een stoel, en het was intiem op een manier die verder ging dan de avond ervoor. Want een nacht is iets – een lichaam is iets – maar dit was zijn koffiekopje in haar keuken, zijn ogen over de rand van de tafel en de manier waarop hij luisterde als ze sprak.

Hij stond om negen uur op.

'Ik moet gaan,' zei hij.

Ze knikte. Ze ging zitten terwijl hij zich aankleedde. Ze keek toe hoe hij zijn overhemd aantrok – haar overhemd, dat nu van haar schouders was – en zijn riem vastmaakte en zijn horloge omdeed. Kleine handelingen. Alledaagse handelingen. Ze onthield ze allemaal.

Bij de deur draaide hij zich om. Hij keek haar aan.

"Rebekah."

"Ja."

"Ik laat dit niet zomaar gebeuren."

Ze stond op. Ze liep naar hem toe, nam zijn gezicht in haar handen en kuste hem – niet lang, niet hartstochtelijk, maar precies genoeg. Een belofte in een kus.

'Ik ook niet,' zei ze.

Hij vertrok. Ze hoorde zijn voetstappen op de trap, het geluid van de buitendeur die dichtging. Ze liep terug naar de keuken. Ze pakte zijn lege koffiekopje en waste het af.

Ze stond bij de wastafel en keek naar haar handen in het warme water.

'Jij bent nu iemand die dit doet,' zei ze tegen zichzelf.

Ze wachtte op de afkeuring. Die kwam niet.

Alleen het schuldgevoel. En daarnaast, onvermijdelijk, levend en van haar: de herinnering aan zijn huid.

Hoofdstuk 13

Ze hielden het geheim zoals mensen grote geheimen bewaren: door het klein te houden.

Kleine aanpassingen in wat ze zeiden. Korte wachttijden voordat ze op berichten reageerden, zodat het niet te snel ging. Kleine geografische keuzes - nooit in de buurt van plekken waar ze gezien konden worden, nooit in dezelfde cafés waar ze normaal kwamen. Ze werden experts in de logistiek van het onderduiken, hoewel ze nooit over de regels hadden overlegd. Die waren er gewoon, zonder dat er iets gezegd werd, en dat werd als vanzelfsprekend beschouwd.

Ze zagen elkaar wanneer het kon. Dat was niet zo vaak als ze wilden en vaker dan verstandig was.

Een dinsdagmiddag in april: ze ontmoetten elkaar in een museum in het centrum. Rebekah had gezegd dat ze een klant aan de andere kant van de stad moest bezoeken. James had een afspraak afgezegd op een manier die Vera niet was opgevallen. Ze liepen door de zalen van het museum alsof ze twee kennissen waren die toevallig tegelijkertijd dezelfde tentoonstelling bezochten, maar hun armen raakten elkaar bij elke stap, hun stemmen waren zacht, hun ogen te lang.

Bij een schilderij - een groot, donker doek van een vrouw bij een raam, met haar rug naar de schilder, haar gezicht onzichtbaar - bleven ze staan.

"Ze kijkt naar buiten," zei Rebekah.

"Waarop?"

'Dat weet je niet. Dat is nu juist het punt.' Ze keek naar het doek. 'Ze kan naar alles kijken. Of naar niets. De schilder zal je geen antwoord geven.'

James stond achter haar. Dichtbij. Ze voelde zijn aanwezigheid in haar rug, de warmte die een centimeter van haar huid raakte. 'Misschien kijkt ze naar iets wat ze niet kan hebben,' zei hij zachtjes.

Ze draaide zich niet om. "Of naar iets wat ze al heeft, maar nog niet weet hoe ze het moet vasthouden."

Zijn hand – onzichtbaar voor de andere museumbezoekers, verborgen in de kleine ruimte tussen hun lichamen – vond haar onderrug. Een aanraking. Niets meer. Maar ze voelde het door de stof van haar jas heen en hield haar adem in.

"James," fluisterde ze.

"Ik weet het." Maar zijn hand bleef stil.

Ze stonden voor het schilderij van de vrouw bij het raam, terwijl mensen om hen heen liepen, met audiogidsen in hun oren en catalogi in hun handen; de gewone wereld ging gewoon door. En in dat kleine, gedeelde geheimpje van zijn hand op haar rug, was alles stil.

Een woensdag in mei, zijn auto.

Hij had haar opgehaald op een parkeerplaats aan de rand van de stad, een plek die niemand kende, een plek die ze hadden uitgekozen omdat er in de buurt niets was dat hen aan de stad deed denken. Ze reden de stad uit, langs het water, zonder bestemming – gewoon rijdend, het gevoel van beweging dat iets bevrijdde dat gevangen zat in de stilte van geheimen.

Ze luisterden naar muziek. Hij had een afspeellijst gemaakt - hij had het haar nooit verteld, maar ze hoorde het aan de selectie, de manier waarop de nummers in elkaar overliepen, de keuzes die hem lieten weten dat hij had nagedacht over wat ze graag zou willen horen.

'Je hebt dit voor mij gemaakt,' zei ze.

"Wat?" Onschuldig.

"De afspeellijst." Ze keek hem aan. "Die heb je voor mij gemaakt."

Hij hield zijn ogen op de weg gericht. "Misschien."

"James."

"Wat?"

"Dat zijn de kleine dingen die me het meest..." Ze maakte haar zin niet af.

Hij keek even opzij. "Het meest wat?"

Ze schudde haar hoofd. Ze keek naar buiten, naar het water dat naast de weg stroomde, vlak, grijs en kalm. 'Het maakt het moeilijker,' zei ze uiteindelijk. 'Ik kan de grote dingen benoemen. Ik kan ze een naam geven en ergens neerzetten. Maar de kleine dingen...' Ze zweeg. 'Een afspeellijst. De manier waarop je altijd een kop koffie meeneemt. De manier waarop je opstaat als ik binnenkom.'

"Rebekah-"

'Die dingen verdwijnen niet,' zei ze. 'Ze verdwijnen niet als we ooit...' Ze zweeg even. 'Ze worden onderdeel van wie ik ben.'